

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yadest* < ρ. *yadetmek* = ἐνθυμίζω. Ὁ τύπ. *γιάδα* προήλθεν ἐκ τῆς ἐκδοχῆς τοῦ *γιάντες* ὡς πληθ. θηλ. γένους.

1) Εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν δύο παῖκται στοιχηματίζουν δι' ὠρισμένον ποσὸν καταβλητέον εἰς χρῆμα ἢ εἶδος. Ἡ παιδιὰ αὐτὴ ἀρχίζει ὡς ἑξῆς: "Ὅταν τρώγουν ὄρνιθα, λαμβάνουν οἱ δύο ὑποψήφιοι διὰ τὸ στοιχίμα τὸ διχαλωτὸν ὅσπου τὸ ὅποιον σχηματίζεται ἀπὸ τὰς κλεῖδας αὐτῆς καὶ τὸ διαχωρίζουν λαμβάνοντες ἑκάτερος τὸ ἕτερον σκέλος καὶ λέγοντες συγχρόνως «γιάντες». Κερδίζει δὲ κατ' ἀρχὴν αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἀπέσπασε τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὀστού. Ἀκολουθῶς προσφέρει ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον διάφορα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ὁ λαμβάνων προτοῦ νὰ τὰ ἐγγίση, πρέπει νὰ δηλώσῃ τὴν φράσιν «τὸ ξέρω» (= τὸ ἐνθυμούμαι τὸ στοιχίμα, τὸ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου), ἐὰν ὅμως τὸ πάρη χωρὶς νὰ προδηλώσῃ τὴν ἀνωτέρω φράσιν, ὁ δίδων τὸ ἀντικείμενον ἀναφωνεῖ «γιάντες!» καὶ εἶναι ὁ κερδίσας τὸ στοιχίμα πολυλαχ.: Ἐβάλαμε ἑκατὸ δραχμὲς γιάντες καὶ τίς κέρδισα Πελοπον. (Δάρα Ἀρκαδ.) Μὴ τ' εἰς γιάδεις πιάναμι στοιχήματα Βιθυν. (Πιστικοχ.) Ἡβαλα γιάδες μὲ τὸν Ἀναστάση Θήρ. Ἐλα νὰ κάνουμι γιάντις Ἡπ. (Ζαγόρ.) Βάλαμε γ-γιάντες καὶ ἤχασα Κῶς (Πυλ.) Πλιάσμα νι γιάντις (τὸ πιάσαμε γιάντες) Τσακων. (Χαβουτσ.) Ἐβάλαμε γιάτες, ἄς τεροῦμε ποιὸς ἂ κερδίξ' (βάλαμε στοιχίμα, νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ κερδίσῃ) Πόντ. || Φρ. Μ' ἔπιξι γιάτις (= μὲ ἐξηπάτησε διὰ τεχνάσματος) Μακεδ. (Κοζ.) 2) Εἶδος λαχνησμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον εἰς τῶν παικτῶν προτείνει εἰς ἕτερον τοὺς κλειστοὺς τοῦ γρόνθους, εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει περικλείσει νόμισμα ἢ ἄλλο τι. Ἐὰν οὗτος πιάσῃ τὸν γρόνθον ὅπου ἔχει τὸ νόμισμα κ.λ.π., θεωρεῖται νικητὴς καὶ τὸ κερδίζει Μακεδ. (Δρυμ.) 3) Αὐτὸ τὸ ὅσπου τῆς κλεῖδος τῆς ὄρνιθος πολλαχ. β) Τὸ περὶ τὰς κλεῖδας τῆς ὄρνιθος κρέας ἐνιαχ.: Ποιὸς ἔφατ' εἰς γιάντις; Εὔβ. (Ἀκρ. κ.ά.)

γιαντεύω πολλαχ. γιαντεύου βόρ. ιδιώμ. γιάδεύου Εὔβ. (Ἀκρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιάντες*.

Γιαντάρω, τὸ ὅπ. βλ.: Βάναμι γιάδεις νιὰ κόττα καὶ τοὺν γιάδιφα Εὔβ. (Ἀκρ.) Μένα δὲ βουρεῖ νὰ μὴ γιάδέψ' κανένα αὐτόθ.

γιάξη ἢ, Πόντ. (Οἶν.)

Λέξις πεποιημένη.

Λέγεται μόνον εἰς τὴν φρ. «γιάξη σ' καὶ βάξη σ'» ὡς ἀπάντησις πρὸς ἄτομον αὐθάδες τὸ ὅποιον λέγει τὴν λ. «γιά». Πβ. ἀναλόγους φρ. «ναίξη καὶ ξερό», «ῥῆξη καὶ ξερό». Συνών. *γιάξινο*.

γιάξινο τό, Πόντ. (Οἶν.)

Λέξις πεποιημένη.

Γιάξη, τὸ ὅπ. βλ.

γιαουρτάδικο τό, κοιν. γιαουρτάθ'κου βόρ. ιδιώμ. γιαουρτιάθ'κου Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ *γιαουρτάδες*, πληθ. τοῦ οὐσ. *γιαουρτάς*.

Τὸ κατάστημα ὅπου παρασκευάζεται καὶ πωλεῖται γιαούρτι κοιν.: Πηγαίνω εἰς τὸ γιαουρτάδικο. Τὸν εἶδα εἰς τὸ γιαουρτάδικο. Συνών. *γιαουρτσὴδικο*.

γιαουρτάκι τό, σύνθη.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαούρτι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Γιαούρτι, κατ' ἐννοίαν θωπευτικὴν κυρίως σύνθη.: Τὸ βράδυ τὴν περὶ μὲ κανένα γιαουρτάκι. Ἐλα, φάε τὸ γιαουρτάκι σου! Συνών. *γιαουρτοῦλα*.

γιαουρτάρης ὁ, ἀμάρτ. θηλ. γιαουρταργιά Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαούρτι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρης.

Ὁ κατασκευάζων γιαούρτι: Παροιμ.

Ἡ κάθε μινιὰν γιαουρταργιά | τὸ γιαούρτιν δὴς παινᾷ (ἕκαστος τὰ ἰδικά του θεωρεῖ ἀνώτερα ἀπὸ τῶν ἄλλων). Συνών. *γιαουρτάς*.

γιαουρτάρι τό, ἐνιαχ. διαουρτάρ' Ἡπ. (Δωδών.) διαουρτάρ' Ἡπ. (Πλατανοῦς.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαούρτι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρι.

Ἡ χρησιμοποιουμένη ὕλη πρὸς πῆξιν τοῦ γάλακτος εἰς γιαούρτι. Συνών. *γιαουρτομαγιά*, *γιαουρτοπυτιά*, *γιαουρτόσπορος*, *μαγιά*, *πυτιά*.

γιαουρτάς ὁ, κοιν. διαουρτάς Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀχρυ. κ.ά.) γιγουρτάς Ἰων. (Σμύρν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαούρτι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άς.

1) Ὁ κατασκευάζων καὶ πωλὼν ἢ καὶ ἀπλῶς ὁ πωλὼν γιαούρτι κοιν.: Ἀμα περάσῃ ὁ γιαουρτάς, νὰ μ' ἀφήσῃ κα' ἐμένα δυὸ γιαούρτια. Πέρασε ὁ γιαουρτάς. Πάου εἰς τὸ γιαουρτᾶ νὰ πάρω γιαούρτι κοιν. Δὲν ἔχ' καλὴ διαούρτ', διαουρτᾶ! Στερελλ. (Ἀχρυ.) Ἀμα περάσῃ ὁ γιγουρτάς, νὰ τοῦ δώσῃς τὸ τσουμπλέκι νὰ μᾶς φέρῃ αὐριο γιγουρτι πρόβειο (τσουμπλέκι = πῆλινο δοχεῖο) Ἰων. (Σμύρν.) Συνών. *γιαουρτοποῦλος*, *γιαουρτσῆς*. 2) Ὁ ἀρεσκόμενος νὰ τρώγῃ πολὺ τὸ γιαούρτι ἐνιαχ.: Εἶναι μεγάλος γιαουρτάς ὁ πατέρας σου! Ἀθῆν.

γιαουρτήσιος ἐπίθ. ἐνιαχ. γιαουρτήσιος Πελοπον. (Γαργαλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαούρτι* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήσιος.

Ὁ ἔχων ὡς κύριον συστατικόν τὸ γιαούρτι ἐνθ' ἑαυτῷ: Γιαουρτήσιος τραχανάς (Συνών. *γιαουρτοτραχανάς*). Γιαουρτήσα πυτιά (Συνών. *γιαουρτοπυτιά*) Γαργαλ.

γιαούρτι τό, γιγουρτι Θράκ. (Σαρεκκλ.) γιγουρτιν Λυκ. (Λιβύσσ.) γιγουρτ' Προπ. (Πάνορμ.) γιγουρτ' Θράκ. (Μάδυτ.) Προπ. (Πάνορμ.) γιγουρτ' Καππ. (Μισθ.) γιγουρτι Πελοπον. (Λεῦκτρ. Ξεχώρ.) γιγουρτί Τσακων. γιαούρτι Ἡπ. (Πάργ.) Θράκ. (Καλλικράτ.) Ἰων. (Μπουρνόβ.) Καππ. (Ἀραβάν.) Προπ. (Μαρμαρ.) Σάμ. (Μαρθόκ.) — Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. Σταματ. γιαούρτ' Δαρδαν. (Λάμψακ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Στερελλ. (Παρνασσ.) γιαουρτί Ἀθῆν. (παλαιότ.) Μέγαρ. Πελοπον. (Καλάβρυτ. Λάστ. Μεσσην. Πυλ.) — Λεξ. Βάνγ. γιαβούρτι Α. Κῶς γιαούρ-

